

[Anker Lau.]

2. Omsætning i 1947 og de forløbne måneder af indeværende år, samt antal beskæftigede arbejdere.

3. Hvilke færdigvarer omfattes af Deres produktionsprogram?

4. Er der eksportinteresser forbundet med Deres fabrikation? I så fald udbeder man sig en opstilling over den eksport, De måtte have foretaget i de forløbne måneder af indeværende år, samt oplysninger om Deres bestand af ikke effektuerede eksportordrer. For så vidt eksportsalget er blevet formidlet gennem hæværende handelsvirksomheder, beder man Dem hos disse indhente talmæssige oplysninger over den eksport af Deres produkter, der måtte være blevet foretaget i nævnte periode.“

Alt dette må han svare på, og i mange tilfælde vil det være tvivlsomt, om han får lov til at købe den pågældende maskine.

Jeg har et andet tilfælde. Det var en dygtig mand, der gjorde en opfindelse inden for produktionen af lys — det er nu to år siden —, og denne opfindelse betød, at han kan fremstillet lysene til $\frac{1}{3}$ af det, andre fabrikker kan producere til. Han brugte ca. 200 000 kr. til at installere sin opfindelse og har nu i disse to år kæmpet for at få lov til at udnytte den. Varedirektoratet nægtede ham råvarer. Efter store anstrengelser lykkedes det ham endelig at få en lille tildeleling til fremstilling af prøver til eksport, men han kunne kun få lov til at gøre det på den måde, at han måtte tage forbehold med hensyn til varedirektoratets eventuelle senere tildelinger, hvis han fik eksportordrer. Ingen kan vel fortænke manden i, at han måtte opgive at eksportere på de vilkår. Endelig lykkedes det ham så for kort tid siden at få en lille tildeling af stearin, men nu bestemte man, at han skulle lave 40 pct. julelys, og der var ingen indkøbstilladelse til vægerne. Nu er mandens opfindelse således indrettet, at han ikke kan lave julelys; han anvendte en blanding af stearin og parafin, og så skulle der jo også gerne væger til. Vi har nu fortsat kampen med varedirektoratet, men for få dage siden fik jeg et elskværdigt brev fra direktør Lindgren, hvori han anerkendte, at manden havde et fint anlæg, men da han ikke kunne lave julelys og i øvrigt ikke producerede på samme måde som de andre fabrikker, kunne han ikke se, at der var noget som helst at gøre ved det.

Jeg synes nu ikke, det er så svært at finde ud af at tildele manden de råvarer, han skal bruge, og så lade andre om at lave julelys.

Men hvis direktoratet ikke skifter mening — jeg håber nu, at den højtærede handelsminister vil se alvorligt på sagen —, så går forbrugerne nu glip af de billige lys, og en opfindelse af betydning værdi kan ikke udnyttes, fordi en statsinstitution forhindrer det.

Der findes i hundredvis af sådanne eksempler, som viser, at dette fortvivlede system rammer den nye mand, den lille mand, den unge mand, hårdt til fordel for en monopolisering af nogle få engang i fortiden anerkendte virksomheder.

Og her møder vi så igen den koncentration og monopolisering, som er dette systems mening, til fremme af den socialisering, man ikke for tiden kan lide at tale for meget om. Det, der sker, er, såvidt jeg kan se, at den nuværende regering — efter at have opdaget, at samfundet endnu ikke er helt modent til socialiseringsprogrammet — har valgt at føre Staunings politik fra 30'erne videre og så afvente udviklingen økonomiske, folkelige og politiske virkninger. Dengang hed det selvforsyning eller planøkonomi, i dag hedder det rationalisering. Man kan for min skyld kalde det, hvad man vil; indholdet er det samme, og retningen er stadig socialiseringen.

Efter at have siddet i dette høje ting i et år er det mit indtryk, at man her i alt væsentligt opererer med tre kort på hånden, når talen er om de økonomiske og erhvervspolitiske ting. Det ene er landbruget, det andet er industrien, og det tredje er arbejderne og tjenestemændene. Jeg skal erkende, at dette er tre meget betydningsfulde kort, men der er et fjerde kort, som skal med i spillet, hvis vi skal have et sundt samfund i Danmark, og det er hele den brede mellemstand af selvstændige erhvervsdrivende i vore byer. Det er den jævne, frie mand, som ønsker at leve frit, bygge op og klare sig selv. Det er ham, mange af dette høje tings partier flittigt appellerer til ved valgene — han repræsenterer nemlig mange stemmer, men når valget er overstået, synes jeg vi hører alt for lidt om denne mand. Jeg vil gerne påkalde det høje tings interesse for denne mand og anbefale ikke i fremtiden at glemme det fjerde kort i spillet. Denne mellemstand af selvstændige borgere er meget stor, men i kraft af dens indhold og væsen er den ikke så stærkt organiseret som andre grupper, og det er vel derfor, at dens styrke og betydning ligesom aldrig rigtig er gået op for rigsdagen.

Det vil sikkert forbavse mange af dette høje tings ærede medlemmer at høre, at vi ved sidste erhvervstælling havde 92 000 hånd-